

Uredništvo in upravnništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Naročnina listu:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrť leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 117.

Maribor, dne 9. oktobra 1912.

Letnik IV.

Vojska na Balkanu. -- Črnagora napovedala Turčiji vojsko.

Iz Cetinja prinaša brzjav sledečo vest: Črnogorski poslanik v Carigradu, Plamenac, je izročil porti noto s sledečo vsebino: „Ker se Turčija brani izpolniti opravičene želje Črnogore in noče rešiti spornih vprašanj, ki obstojajo med obema deželama, si mora Črnagora poiskati pravico z orožjem v roki.“

Alia iacta est: vojska je napovedana, požar na Balkanu je zagorel. Od onega usodepolnega 30. septembra, ko ste Srbija in Bolgarija proglasile mobilizacijo, do danes je živela evropska javnost v dvomih, med nebom in zemljo! Eni so upali in videli, kako angelj miru se v zadnjem hipu razžene vse grozeče oblake, drugi so obupavali in videli že potoke krvi. Sedaj je odločitev padla: Črnagora je napovedala Turčiji vojsko, balkanska vojska je s tem vzbruhnila. Črnagora je storila svoj usodepolni korak brez dvoma v sporazumu z drugimi tremi balkanskimi državami. Vsako uro nam lahko prinese žica vest, da so tudi Bolgarija, Srbija in Grška napovedale Turčiji vojsko. Vsi najzadnejši in najrahlejši upi optimistov, ki se niso hoteli sprijazniti z mislijo, da bo na Balkanu res prišlo do vojske, so sedaj uničeni: vojska bo. Vsaki dan se lahko že začnejo krvavi dogodki, mogoče da celo že govore puške in topovi svojo gromko besedo. Nekatera zadnja poročila pravijo, da črnogorska vojska že koraka preko meje v turško ozemlje. Do resnih krvavih spopadov pride lahko vsak trenutek.

Nas vest o napovedi vojske ni presnetila. Po dogodkih, ki so se zvršili od dne 30. septembra sem, se nam je zdela vojska neizogibna. Poč na zunanji mirno površino je tlel plamen s preveliko silo, da bi se ga dalo udušiti s praznimi besedami, kakor so to pričakovali nekateri nepoboljšljivi optimisti od intervencije vesil. Za vsakega poznalca balkanskih razmer je stalo kot pribito: vojska bo! Združene balkanske države so bile šle že mnogo predaleč, da bi kar meni nič tebi nič stopile nazaj. S celotno mobilizacijo so že tako angažirale ves svoj prestige, da jim je bilo vsako umikanje nemogoče, če se niso hotele nesmrtno osramotiti pred vso resno politično javnostjo.

Tudi se je balkanskih narodov polastilo tako silno bojno razpoloženje, da je bilo nespametno misliti, da se ga bo dalo mirnim potom potlačiti. V stoletjih nabrani srd na krvoločnega Turčina je, iz zvan po grozotah, katerim so bili vedno izročeni rodni bratje pod turškim jarmom, vzbruhnil z elementarno silo na dan in zahteva zaščeno. Sedva, prazne obljube turške vlade ali pa medle demarče evropskih vesil niso nikako zaščeno. Razočaranj, ki so jih doživeli balkanski narodi, je pa že mnogo preveč, da bi še enkrat sedli na ta lim. Ko so bili enkrat meči nabrušeni in puške nabite, je bilo za nas gotovo, da bodo prišli do svoje grozne in krvave besede.

Izbruh vojske pomenja tudi za vesile nemale blamažo. Sicer vemo, da vsa posredovanja vesil niso bila mišljena odkritosrčno, da se je vse zgodilo več ali manj samo radi lepšega, vendar za zunanji svet pomenja pričetek vojske za vesile občuten diplomatski poraz. Balkanske države so se že naveličale trpeti, da bi zavistno med seboj se pripravajoče vesile igrale še nadalje z njimi frivolno igro in so odklonile to usiljeno kuratelo. V odgovor na Poincarejev predlog so napovedale Turčiji vojsko. Gotovo se ni zgodilo brez namena, da je včeraj ravno malo prej, predno so napravili zastopniki velevlasti pri turški vladi svojo napovedano demarčo v smislu Poincarejevega predloga, črnogorski poslanik Plamenac izročil turški vladi noto, v kateri se ji napoveduje vojsko. Brez dvoma so hotele balkanske države s tem povedati, da vesilam nič ne zaupajo. Velevlasti so že prevelikokrat vodile balkanske narode za nos, da bi jim ti še kaj zaupali in so se tudi prepozno spomnile, da bi bilo potrebno resno posredovanje. Če bi bile evropske države pred

mesecem dni energično in odločno zahtevale od Turčije uvedbo reform v onih delih Balkana, v katerih prebivajo kristjani, bi se bilo mogoče dalo preprečiti krvoprelitje. Če je bilo vesilam res kaj na tem, da se ohrani mir in bi imele one tudi res voljo olajšati jarem kristjanov pod polmesecem, bi se bile morale oprijeti Berchtoldovega predloga z odkritosrčno energijo. Poincarejeva formula je prišla pa mnogo prepozno. Bojaželnost balkanskih narodov je v zadnjem času rasla od dne do dne in je postala nevišljiva. Po glavnih mestih balkanskih držav se je že začela širiti parola: vojska ali revolucija! Umevno, da je bolgarski ministrski predsednik, ki se je prej dolgo časa najodločnejše upiral bojnemu razpoloženju, konečno obupal in z ozirom na Poincarejev predlog izjavil: „Sedaj je prepozno!“

Poleg tega je Poincarejev predlog zelo medel in ne daje balkanskim narodom nikakih garancij, da se bo položaj kristjanov v turških deželah zboljšal. Balkanske države pač tudi na Poincarejevem predlogu lahko vidijo, kako so vesile med seboj needine, kako ena drugi nič ne zaupa. Račji tega ne marajo njihovega varuštva, a to vsebuje tudi nevarnost, da se balkanska vojska ne bo dala lokalizirati. Balkanski požar je že zagorel nevarnost je silna, da se izcimi svetovni.

Kako je prišlo, da je Črnagora napovedala vojsko.

Jugoslovanska korespondenca na Dunaju javlja iz Cetinja z dne 8. t. m. sledeče:

Včeraj zvečer storjeni sklep vlade, da pretrga diplomatske vezi z Turčijo, odpokliče svojega poslanika Plamenaca iz Carigrada ter izroči turškemu poslaniku na Cetinju potne liste, je bil tukaj znan že danes predpoldne. Javnost je spremljala to postopanje vlade z zadovoljstvom. Ta odločen korak vlade ni došel nepričakovano, kajti vse je bilo že nekaj dni sem o izbruhu vojske trdno prepričano, ker je tudi vlada razglasila v uradnem listu noto, iz katere se je jasno razvidelo bojne namene črnogorske vlade. Ta razglas naznanja, da je šla Črnagora v svoji miroljubnosti do skrajnosti in da se je vedno pokorila volji vesil. V očigled turških odredb ob meji je pa potrpežljivost črnogorske vlade popolnoma izčrpana. Črnogorska vlada ne more in nadalje prenašati več velike gospodarske škode, nastale iz odredb turške vlade. Temu se mora narediti konec. Prišel je trenutek resnih dogodkov.

Tukajšnji dobro poučeni krogi so naziranja, da je hotela Črnagora, ki je bila poučena o nameravanem koraku vesil, istega prehiteti. Na tem mestu bodi tudi povedano, da ravna Črnagora v popolnem sporazumu s kabineti v Zofiji in v Belgradu in se sklicuje na neko medsebojno točko dogovora med krščanskimi balkanskimi državami, glasom katere mora Črnagora kot prva napovedati vojsko, ker je ona tista država, katere najložeje nosi odgovornost za ta korak.

Iz gotovih odredb je sklepati, da je že storila črnogorska vlada poslednje odredbe glede prodiranja čet na turško ozemlje. Čete so v polnem prehodu čez mejo. Črnogorski vojni minister je imel včeraj zvečer dolgotrajno posvetovanje v konaku v Cetinju, katerega je zapustil s celim svojim štabom in je odšel k svojim četam v smeri proti Baru.

Bojaželnost v Črnigori.
Cetinje, dne 8. oktobra: Včeraj zvečer so se zopet vršile velike manifestacije za vojsko. Zbirajo se številne čete prostovoljcev. Danes predpoldne so defilirale vse čete, namenjeno na mejo, pred kraljem. Prestolonaslednik Danilo in princ Peter sta odpotovala v Podgorico, vojni minister pa je očel v Bar.

Carigrad, dne 8. oktobra: Črnogorski poslanik v Carigradu je na povelje svoje vlade prekinil zvezo svoje vlade s Carigradom in je odpotoval na ladiji v Konstanco. Raz palače črnogorskega poslanštva v Carigradu so sneli poslaniški grb.

Črnogorska prehitela nameravan korak vesil.

Berolin, dne 8. oktobra: „Press-Centrale“ iz Pariza poroča: Napoved vojske Turčiji se oficijelno potrjuje. Ni pa verjetno, da bi bila storila Črnagora

iniciativen korak, ne da bi se bila poprej dogovorila s svojimi zavezniki. Vojska je bila napovedana v trenutku, v katerem je bila izročena intervencija Avstro-Ogrske in Rusije v Zofiji.

Srbija sili v vojsko.
Belgrad, dne 7. oktobra: Vest o sporazumu vesil, ki hočejo posredovati glede reform, je zbučila v tukajšnjih krogih živahno zanimanje in p dvom. Nekateri listi izražajo naračnost bojazen, da je namen širjenja teh vesti, preprečiti nameravano skupno akcijo balkanskih držav, ne da bi se nudila tudi garancija za izpolnitev njihovih upravičenih zahtev. V patrijotičnih krogih silijo, da se vojna akcija balkanskih držav pospeši. V mestu dvomijo o resničnosti nameravane intervencije Avstro-Ogrske in Rusije. Pospešeno prizadevanje Francije, zabraniti izbruh vojske na Balkanu, je napravilo tukaj zelo neugoden vtis, ker se boje, da bi se v istini Rusija odločila za kakšne resne intervencije.

Vojniki kredit v Srbiji dovoljen.
Belgrad, dne 8. oktobra: Skupščina je sprejela vlažno predlogo, glasom katere se dovoli vladi kredit v visokosti 44.800.000 dinara.

Parola v Srbiji: vojska ali revolucija!

Berolin, dne 8. oktobra: „Lokalanzeiger“ javlja iz Zofije: Bolgarsko in srbsko vojaštvo je pod orožjem.

V Srbiji se javno slišijo glasovi: Vojska ali revolucija!

Tudi v Bolgariji vlada za vojsko tako silno navdušenje, da mora priti do vojske, četudi se nekateri mislijo, da se bo vkljub temu še ohranil mir. Med tem, ko so se do sedaj odpošljale srbske vojne čete čez bolgarsko mejo, se pripravlja sedaj dozdevno že druga armada na odhod mimo Niša proti Skoplju (Ušküb).

Bolgarija se ne ukloni.
Zofija, dne 8. oktobra: Bolgarija čaka na skupen korak Avstro-Ogrske in Rusije (se je med tem že zgodil) in je že pripravila proti-noto. Bolgarija vstraja pri svojih zahtevah in tirja avtonomno upravo za Macedonijo, krščanskega guvernerja, in da se reformno delovanje postavi pod kontrolo vesil, katerim je še tudi pritegniti zastopnike Bolgarije. Od teh zahtev ne more Bolgarija odjenjati na nobeden slučaj in rajše podere za sebo vse mostove, kakor da bi se še nadalje spuščala v prazne obljube.

Navdušenje na Grškem.
Grška princesinja Alice je izdala oklic na ljudstvo, v katerem apelira na patrijotizem grškega naroda in ga pozivlje na sodelovanje pri napravi in izdelovanju obleke rezervistom.

Carigrad je podoben vojnemu taboru.

„Frankfurter Zeitung“ poroča iz Carigrada: Prebivalstvo je vedno bolj razburjeno. Poslanika 2 velevlasti sta porto opozarjala na nevaren položaj. Obljubili so, da bodo za red skrbeli. Šohi mohamedancev imajo Angležem prijazen značaj. Carigrad je podoben vojnemu taborišču. Polk za polkom koraka proti meji.

Vojni špekulantje na delu.
Iz Zofije:

Dočim nekateri umetno podžigajo med prebivalstvom razpoloženje za vojno, izkoriščajo drugi ta kritični položaj. Takoj po razglasu mobilizacijskega povelja so v Zofiji šinile cene živil in drugih življenjskih potrebščin v vratolomno višino. Vojno so dišče je zoper špekulante, ki bi utegnili s svojim oduštvom ohladiti vojno navdušenje, publiciralo že razglas, da bo vsakega najstrožje kaznovalo, kdor bi podražil življenjske potrebščine.

Poročilo slovenskega delavca iz Zofije.

Vsled mobilizacije miruje delo na polju in pa trpi delo v tovarnah. V mestu je zavladala silna draginja. Takoj, ko je bila razglašena mobilizacija, je poskočila cena moki od 22 frankov na 30 frankov za vrečo. Slađkor, ki je veljal jutraj 1 frank 10 stotink 1 kilogram, se je v mobilizacijskem razglasu prodajal po 2 franka. Riž je poskočil od 50 stotink na 80 stotink, kruh se je podražil od 25 na 40 sto-

tink. Opanke od 5 frankov na 10, 12 in celo na 15 frankov.

Storudarjev poklicanih pod orožje.

Iz Trbovelj poročajo:

Vsled mobilizacije na Balkanu je odpotovalo do sto srbskih rudarjev, zaposlenih pri rudniku na Dobrni, ki jih je pozvala srbska vlada pod orožje, v Srbijo.

V Avstriji ustavljen prevoz srbske municije.

Na postaji državne železnice v Amstetenu je bil na ukaz c. kr. okrajnega glavarstva ustavljen nadaljni transport srbske municije, ki je prihajala iz Francoske.

Revolucionarji razstrelili most čez Marico.

Begunci iz Drinpolja pripovedujejo, da so revolucionarji razstrelili v strateškem ozirju jako važen most čez Marico pri mestu Mustafapaši. Mustafapaša je turško mesto, oddaljeno le kakih 20 km od bolgarske meje.

Gešov o mobilizaciji.

Bolgarski ministrski predsednik Gešov je v sobranju obširno govoril o mobilizaciji armade, ki jo je povzročilo ravnanje Turčije. Rekel je, da se bolgarska vlada pač zaveda, da je mobilizacija potrebna, pozna pa tudi dalekosežnost svojega početja, a krepi in tolaži je dejstvo, da ves omikani svet priznava upravičenost njenih pritožb in jej zeli, da najde pravico.

Z ministrovim govorom so se strinjali zastopniki vseh strank, le socijalist Zakicov je protestiral proti govoru.

Vojna je neizogibna.

Srbski ministrski predsednik Nikola Pašič se je v razgovoru z nekim žurnalistom izrazil o položaju tako-le: 75 odstotkov verjetnosti je, da bo prišlo do vojne s Turčijo, zakaj Turki bodo raje zaplavali v krvi, kakor pa da bi uredili zahtevane reforme. Iz teh besed ministrskega predsednika sklepajo, da je vojna neizogibna.

Sanitetna šola srbskih žen.

Srbske slušateljice medicine, ki študirajo na zunanjih vseučiliščih, so sklicale v Beograd velik ženski shod, da organizirajo ženski sanitetni oddelek, ki bo pod vodstvom ženskih zdravnic, slušateljic medicine.

Turški prestolonaslednik ne more domov.

Sedanjha nenadna kriza je gotovo neprijetna turškemu prestolonasledniku Juzuflu Izedinu, ki biva v edlanskih toplicah. Ugibajo, kje da naj prestolonaslednik potuje. Po najkrajši poti čez Beograd in Zofijo se ne more peljati, skozi Jadransko morje pa radi italijansko-turške vojske tudi ne. Preostane le še železniška zveza čez Bukarešt v Konstanco, od tod pa po morju v Carigrad, a tudi na Črnem morju ni izključeno, da motijo vožnjo bolgarske torpedovke. Nasproti tem časnikarskim poročilom pa izjavlja dunajsko turško poslanstvo, da ostane turški prestolonaslednik še nekaj časa v Edlachu in da bo čisto lahko došel v Carigrad.

Garibaldiinci se udeležijo vojske.

Belgrajski politični krogi so že dolgo časa obveščeni, da v slučaju vojske Garibaldiinci ustanove prostovoljne čete, ki se udeležijo vojske v Srbiji in v Bolgariji. Poveljstvu belgrajskega armadnega zbora so Garibaldiinci javili, da se prvi prostovoljni zbor Garibaldiincev že te dni sestavi.

Turčija.

Nekaj podatkov o Turčiji.

Turčija in sicer evropski del, obsega 175.500 kvadratnih kilometrov s približno 7.000.000 prebivalcev. Nekaj nad polovico prebivalcev je mohamedanske vere, četrtnina pa kristjanov, ostali pa pripadajo raznim drugim veroizpovedanjem.

Zgodovina evropske Turčije je nepretrgana vrsta krvavih bojev z drugimi narodi. Iz Arabije so razširjali mohamedanci svoje kraljestvo čez Sirijo, Bitinijo in Malo Azijo. Leta 1356 po Kristusu so prekoračili Helespont in prvikrat stopili z ognjem in mečem in Azije v Evropo. Leto pozneje so s skokom vzeli prvo evropsko mesto Galipoli na otoku jednakega imena. Sultan Murad I. je leta 1361 po Kristusu vzel mesto Adrianopol in je napravil za svoje stolno mesto. Od te dobe naprej so Turki neprestano vpadali v sosedne dežele, porazili vse vojne čete, ki so se jim postavile v bran in so končno premagali združeno vojsko Bolgarov in Srbov na Kosovem polju leta 1389 pod sultanom Bajazidom. S to zmago je bila zapečaten usoda vseh balkanskih narodov. Vkljenjeni so bili za dobo celih 500 let v turški jarem. Od mogočnega vshodno-rimskega cesarstva je ostalo le še mesto Carigrad v oblasti bicantinskih cesarjev, na katero mesto so sedaj osredotočili Turki vse svoje sile. Neprestano je bil Carigrad oblegan od Turkov, vsi naskoki na mesto so bili junaško odbiti. Toda sultan Mohamed II. ni prepričan, dokler ni vzel Carigrad po večmesečnem obleganju leta 1453. S padcem Carigrada so postali Turki neomejeni gospodarji celega Balkana. Od sedaj naprej so bili vedna nevarnost za celo krščansko Evropo. Počarmili so si Valahijo, Bosno in grški polotok, prekoračili Savo ter leta 1526 v vojski pri Munkaču na Ogrskem premagali ogrskega kralja Ladislava ter tako tudi postali gospodarji srednje in južne Ogrske. Od tod naprej so wpadali

v razne sosedne dežele, na Hrvaško, Krajevsko, in Štajersko, ropali in morili, dokler se niso leta 1529 spravili z mogočno vojsko celo pred Dunaj, katerega so morali po dvamesečnem brezuspešnem obleganju končno zapustiti. Leta 1683 je zopet pripeljal vezir Kara Mustafa pred Dunaj 250.000 mož. Toda združena krščanska vojska pod slavnim poljskim kraljem Sobieskijem je porazila Kara Mustafa, ki je moral v popolnem begu zapustiti Dunaj. Od te dobe naprej je začela pojenjati slava Turkov. Zgubili so Ogrsko, Erdeljsko v boju pri Centi in v sklenjenem miru v Pasarovici so zgubili še del Srbije, Moldavsko, Valahijo. Odpadla in osvobodila se je od Turčije dežela za deželo. Leta 1759 se je združila Moldava in Valahija v samostojno kraljestvo Rumunsko, leta 1867 so zapustile turške čete Srbijo in v miru v San Stefano leta 1878 je dobila Rumunsko, Srbija, Bolgarija in Črnagora svojo popolno samostojnost in vsled berlinskega kongresa istega leta je pa zasedla Avstro-Ogrska Bosno in Hercegovino. Med tem, ko so si Grki že leta 1829 priborili samostojnost, je zgubila Turčija v rusko-turških bojih velik del Armenije, leta 1882 Egipt, leto pozneje Tunezijo, in leta 1897 dejanski tudi Kreto. Do sedaj se je pokazala Turčija vsled verskega fanatizma svojih mohamedanskih podanikov kot nesposobna za vsako urejeno državno obliko, napraviti zdrave razmere med svojimi narodi; se je pa tudi pokazala, da nima v sebi trajnega obstanka in življenjske moči, je tedaj bolehana in v razsulu.

Vojna moč Turčije: Leta 1909 je dala Turčija svojo armado preustrojiti po nemškem vzorcu, toda ta organizacija še daleko ni izvršena vsled vednih notranje-političnih homotij, na katerih ponajveč participira turško častništvo in vojaštvo. Vedne zarote, upori častnikov, politično strankarstvo kaže turško vojno silo ne v najboljši luči.

V slučaju vojske znaša turška vojska okrog 500.000 mož in sicer 450.000 pušk, 21.000 jezdecev, 1050 topov in 137 strojnih pušk. Pri mobilizaciji ima Turčija vsled raztresenosti silno težavno delo, da bi zamogla hitro zbrati svoje čete na morebitno bojno pozorišče.

Shodi.

Sv. Marjeta na Dravskem polju.

V nedeljo, dne 6. oktobra, ob 2. uri popoldne, se je vršil v prostorih župana gospoda Gojčiča zelo dobro obiskan shod. Našega poslanca gospoda Fr. Pišeka smo naprosili, da nam poroča o nameravanem kanalu iz Drave za dobavo elektrike in pa o deželnem zboru. Iz obširnega poročila smo izvedeli marsikaj o solnični kakor tudi o senčni strani nameravanega podjetja in slišali tudi zelo važna navodila, kako se je interesantom pri komisiji ravnati. Z velikim zanimanjem smo poslušali poročilo o deželnem zboru in izrekli poslancem soglasno zaupanje. Navzoči nasprotniki so molčali, a koravno jih je še gospod poslanec opozarjal, naj izrazijo tukaj javno svoje mnenje, a ne potem zahrbtno.

Politični pregled.

Državni zbor.

V ponedeljek je zboroval na Dunaju konvent klubskih načelnikov. Sklenil je, da se snide državni zbor v torek, dne 23. t. m., ob 11. uri predpoldne. Med drugimi je govoril tudi gospod dr. Korosec, ki je izjavil, da z ozirom na to, ker položaj v južnem delu naše države ni jasen, se tudi ne more izjaviti definitivno o predlaganem dnevnem redu in ga vzame zgolj na znanje. Jugoslovani ne morejo prevzeti nobene obveznosti glede na predlagani dnevn red.

Delegacije.

V ponedeljek popoldne in v torek je imela avstrijska delegacija plenarne seje. Na dnevnem redu je bila debata o Berchtoldovem ekspoziju. Govorilo je več delegatov, med njimi Čingrija in Udržal. Vsi so se bavili z nevarnostjo vojske na Balkanu in iz svojega strankarskega stališča osvetljevali dogodke, ki se pravkar odigravajo na Balkanu. Danes ima avstrijska delegacija zopet plenarno sejo. Vse zanimanje je osredotočeno na dogodke na Balkanu.

Odsek četvorice v ogrski delegaciji je imel včeraj tudi sejo in je razpravljal o Bosni.

Novo vojne zahteve v znesku 270—280 milijonov kron bodo predložene delegacijam najbrže že jutri.

Občinske volitve v Gradcu.

Občinske volitve v Gradcu so bile včeraj z volitvijo v I. razredu zaključene. Izvoljeni so vsi oficijelni kandidati, med njimi dva krščanska socialca, Neunteufel in Amschl. Za županski stolec se bodo še precej ruvali.

Krščanski socialci in Nationalverband.

Vlada je razpisala deželnozborske volitve za mestni volilni okraj Amstetten, ki je imel doslej za poslanca Schreiberhofferja, ki je pa zblaznel. Proti temu razpisu nadomestnih volitev so sicer krščanski socialci protestirali, toda brezuspešno, ker so se za razpis potegnili nemški nacionalci, ki upajo pridobiti ta mandat. O tej zadevi je govoril krščansko-socialni deželni odbornik Stöckler na nekem shodu v Amstetenu ter je izjavil, da krščanski socialci ne bodo ostali dolžni odgovora na ta ukrep, ki je naper-

jen proti njim. Tudi bodo krščanski socialci primerno nastopili proti Nationalverbandu, ker ne marajo več gledati dvoreznega nastopa Nationalverbanda. Rekel je: V Novem Jičinu smo resili nemškimi nacionalcem mandat, zahvala za to pa je bila, da je v dunajskem okraju Landstrasse Waber, ki je član predsedstva Nationalverbanda, sramotno pomagal socialdemokratom. Tega pa krščanski socialci ne prenesejo. Pri Filipih se vidimo zopet;

Hrvaško-slovenski izvršilni odbor.

Hrvaško-slovenski izvršilni odbor ima danes v sredo, ob pol 11. uri popoldne, sejo v prostorih Hrvaško-slovenskega kluba na Dunaju.

Jukičeva smrtna obsodba potrjena.

Celokupna javnost je z največjo napetostjo pričakovala končno rešitev v Jukičevem procesu radi atentata na hrvaškega kraljevega komisarja Cuvaja. Stvar je pa do zadnjega ostala tajna; sedaj se je izvečelo, da je stol sedmorice že izrekel sodbo: potrdil je smrtno obsodbo. Jukič se ima obesiti. Ker pa ima vsaka smrtna obsodba biti predložena še tudi kralju, je tudi Jukičeva šla to pot in sedaj se pričakuje najvišja končna odločitev. Kar se tiče ostalih obtožencev, obsodbe niso potrjene, marveč se je še kazni vsem obtožencem znatno zvišala.

Vrečajo se dnevi starega Drakona. Način, po katerem se postopa proti Jukiču in njegovim tovarišem, ni samo trd in brezobziren, temveč naravnost krvočen.

† Avgust Beernaert.

Belgijske katoličane je zadel hud udarec. V nedeljo, dne 6. t. m., je zatisnil na veke svoje trudopolne oči v Luzernu v Švici njihov največji in najženjalnejši vodja Avgust Beernaert v 84. letu svoje starosti. Čela Belgija žaluje ob odprtem grobu enega svojih najodličnejših sinov in največjega prvoboritelja za pravice belgijskih katoličanov, za katere se je bojeval skozi celo svoje življenje, katerim je bil ob vsaki uri s svojim modrim svetom in s svojo dostojanstvenostjo nedosegljiv svetovalec. Njegova govorniška nadarjenost, njegov organizatorični talent in njegova vsestranska globoka učenost mu je povsod zagurala prvo in odlično besedo v Belgiji skozi čela desetletja. Ko so se leta 1884 otresli belgijski katoličani liberalnega jarma, je izrekel Beernaert naslednje besede: „Začutil se bo celi svet nad našo toleranco in zmernostjo, s katero bomo vladali v Belgiji.“ Te besede, ki so se slišale kakor prerokba, so ostale program belgijskih katoličanov. Kakor poslednji niso odjenjali niti za las od svojega programa, tako mu je ostal zvest vse svoje dni tudi Beernaert, mož, ki je izrekel te pomenljive besede. Kot 80letni starček je še bil Beernaert vedno kot voditelj „mladih pravic“, med tem ko je pa bil Woeste deader „starih pravic.“ Če tudi že boleha in v poginjen pod bremenom visokih let, je spoznal Beernaert, ki ga je smatrali za očeta proporcijnih volitev, da je potrebno uvesti v vse gibanje svežega, napredujočega duha. Beernaert je ustanovitelj in pospeševatelj socialnih reform in krščanskega sindikalizma v Belgiji. Mlada Belgija, ki je strmoglavila oholi liberalizem, je imela v Beernaertu vselej največjo oporo in njegovi besedi in njegovi avtoriteti je pripisali, da so se mlade reforme tako nepričakovano naglo vkoreninile. Če je bilo treba rešiti kakšno veliko in kočljivo vprašanje, je bil vsikdar Beernaert tisti mož-velevim, ki ga je edino pravilno rešil; on je pokazal vsikdar pravo pot, po kateri se naj hoši. Tudi izven Belgije je bil velevim poznat in čistan, osobito vsled svojega delovanja kot ud interparlamentarne mirovne unije. V kaki veliki državi bi bil mož pač bolj na svojem mestu, kakor v majhni in nevarni belgijski deželici. Vendar si je tudi v Belgiji priboril nevenljiv in trajen spomin vseh belgijskih katoličanov. Umrl je v tuji deželi, kamor se je podal, da bi v krasoti in mirni naravi našel zaželjeno okrepčanje. Umrl je pa nevpognjen, kakor bojevnik-vekan.

V Belgiji se vrše največje in najsijajnejše pravice, da z vsjo svečanostjo polože v hladni grob moža, ki ga prištevajo svojim največjim in najplemenitejšim sinovom. Ob njegovem grobu pa žalujejo tudi katoličani celega sveta, ker so izgubili enega svojih največjih duševnih velikanov. Beernaert je bil rojen leta 1829 v Ostende in je bil po svojem poklicu odvetnik. Že leta 1895 je postal kot sloveč govornik in izboren jurist odvetnik pri najvišjem kassacijskem dvoru v Bruselju. Leta 1873 je postal minister za javna dela in leto pozneje je bil izvoljen v komoro, kateri je pripadal do konca svojega življenja. Od leta 1884 do leta 1894 je bil belgijski ministrski predsednik in od leta 1894 do leta 1899 pa predsednik belgijske državne zbornice. Pod njegovo egido je Belgija tako neverjetno napredovala, da zavzema sedaj na kulturnem in gospodarskem polju eno najodličnejših mest na kontinentu. Beernaert je zastopal belgijsko vlado na kongresu zoper suženstvo v Bruselju, nadalje dvakrat na mirovnem kongresu v Haagu. Leta 1908 je bil predsednik neke konference med Belgijo in Nizozemsko in leto pozneje je bil odlikovan z „Nobelpreis“om, kar je tem višje čeniti, ker dobe to odlikovanje navadno le prostozidarji, a nikdar pa kak zaveden katoličan. Bil je tudi ud belgijske akademije, instituta v Parizu in več drugih. Umrl je mož in šel je od nas, toda njegov spomin ostane v zgodovini neizbrisljiv.

Raznoterosti.

Novo perikope za lavantinsko škofijo. „Blagor njemu, ki bere, in njim, ki slišijo besede prerokovanja ter hranijo, kar je v njem pisano“ (Apokal. 1, 3). — Cerkevna berila (zlasti sveti listi in evangeliji) za nedelje, praznike in godove cerkvenega leta. — Čitanje evangelijskih in drugih bibličnih odlomkov je bilo že od prastarih časov krščanstva del javne službe božje, ki je imela svoj višek v euharistični daritvi. Vpočetku je predstojnik bogoslužnega shoda (škof ali mašnik) sam določil, kaj naj se bere, pozneje pa je to, kakor je navadno, začela enotneje urejevati cerkvena oblast. Tako se je polagoma v teku stoletij razvil sistem perikop, ki ga imamo sedaj v rimskem misalu za vsó cerkev latinskega obreda. V slovenskem jeziku pač nobena knjiga ni izšla tolikokrat, kakor perikope. Ta tečen bo v tiskarni sv. Cirila dotiskana nova izdaja svetopisemskih odlomkov z zgoraj navedenim naslovom. Knjiga izide po naročilu preč. kn.-šk. lavantinskega ordinarijata, ki je ustregel častiti duhovščini, katera je že večkrat na pastirskih konferencah želela novih perikop; zakaj že od leta 1870 niso izšli listi in evangeliji, natisnjeni z večjimi črkami, da bi jih brez težave brali tudi gospodje, ki imajo slabe oči. Nova knjiga obsega XII in 550 strani v obliki velike osmerke. Predgovor pojasnjuje razdelitev knjige, podaja pa tudi skrbno sestavljeni pregled slovenskih prevodov vse biblije, kakor tudi perikop. Knjiga ima tri dele: I. Proprium de tempore. II. a) Commune sanctorum. b) Proprium sanctorum. III. Harmonijo Gospodovega trpljenja, branja, ki so bila zaukazana na raznih lavantinskih sinodah, in navadne molitve pred pridigo in po pridigi. Na koncu je dvojno kazalo: splošno in pa abecedni imenik praznikov in godov. Besedilo listov in evangelijev je skrbno pregledano in je upati, da bo ustrežalo vsem upravičenim zahtevam in željam. Gotovo bodo častiti gospodje dušni pastirji tudi prav zadovoljni, ča so zbrana sedaj sinodalna berila v eni knjigi. Cena knjigi bo samo tako visoka, da se pokrijejo stroški za tisk in vezavo. Naročilne pole se bodo skoraj nazposlale in častiti gospodje dušni pastirji se vabijo, da jih naglo izpolnijo, naznanijo, kakšno vezavo žele, in jih vrnejo. Ta knjiga se mora začeti rabiti v škofiji z novim letom 1913.

Iz ljudskošolske službe. Stalni učitelj v Ljutomeru Franc Otter je imenovan za nadučitelja pri Sv. Anđražu v S. — Učiteljska suplentinja pri Mari Nedelji Jožefa Osterc je imenovana za stalno učiteljico istotam. — Provizorična učiteljica na Keblju Ana Očko je imenovana za stalno učiteljico istotam. — V začasni pokoj je stopil nadučitelj v Blagovni Jakob Stante. — V stalni pokoj je stopil okrajni pomožni učitelj v Celju Josip Leskovar.

Iz davčne službe. Davčni pristavi Anton Cvahle, Franc Germ, Ignacij Ozvatič, Simon Führer, Anton Paradiž in Avguštin Brandstätter so imenovani davčnim oficijalom.

Jakob Minor. V ponedeljek, dne 7. t. m. zvečer je umrl na Dunaju vseučilišni profesor dvorni svetnik dr. Jakob Minor. Užival je zlasti sloves kot priznan germanist in literarni historik. Spisal je mnogo učenih del.

Zaroka. Zaročil se je gospod dr. Franc Lipold, odvetniški koncipijent v Ljubljani, z gospico Ivanko Balon-ovo iz Bizeljskega. Mnogo sreče!

Hymen. Gospod dr. Ferdo Lašič, odvetnik v Ormožu, se je poročil v nedeljo, dne 6. t. m., v Ptujju z veletrgovčevno hčerko gospodično Miciko Senčarjevo.

Dne 13. oktobra vsi v Maribor! Kdor se zanima za naše narodno-obrambno delo, kdor ima smisel za našo nepolitično izobraževalno organizacijo, kdor časti nepozabnega Slomška, vsak bo prišel v nedeljo, dne 13. oktobra v Maribor! Vstopnice za popoldansko Slomškovo slavlje se dobe v predprodaji v trgovini tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Deželno-kulturni oddelek je ustanovil deželni odbor Kranjski ter mu postavil na čelo deželnega komisarja dr. Lovro Pogačnika, ki je ob enem imenovan deželnim tajnikom. Prideljeni so mu vsi deželno-kulturni strokovnjaki.

„Viribus Unitis.“ Prvi avstrijski kraljinnought „Viribus Unitis“ je bil v nedeljo, dne 6. t. m., postavljen v službo in dodeljen eskadri.

Srebrna poroka. Dne 10. t. m. obhaja naš rojak in višji poštni oficijal v Gradcu gospod Franc K. Lah 25letnico svoje poroke.

Dolgov in sami dolgov. Deželni odbor štajerski je dovolil mestni občini celjski, da sme pri mestni hranilnici najeti posojilo v znesku 308.000 kron. Nekaj bo šlo menda za elektrarno, nekaj pa za pokritje starih dolgov in nove šolske stavbe. V kopicenju dolgov so nemški nacionalni res mojstri. Kjerkoli so na krmilu, povsod zavzemajo dolgov naravnost grozno višino. Ubogi davkoplačevalci, ki so izročeni nemško-nacionalnim „gospodarjem.“ Zaslepljenost raznih renegatov, ki so iz Bog ve kakšnega nečastnega vzroka postali nardčni odpadniki, je pa tako velika, ka jih niti grozeči gospodarski polomi ne spametujejo.

Vesela vest iz Hrvaške. Vrste naše (bratske hrvaške katoliško-narodne inteligence) se vedno bolj množe, vedno večje je tudi število onih, ki po dovršenih študijah zastopajo naše ideje širom trojevine kraljevine Hrvaške. Imamo že na Hrvaškem lepo

število naših profesorjev, tudi par zdravnikov itd. in te dni je otvoril dr. Stjepan Markulin, ustanovitelj „Domagoja“ in navdušen prijatelj Slovencev, svojo lastno odvetniško pisarno v Zagrebu, Kurelčeva ulica št. 5. To je prvi hrvaški advokat, ki je kri naše krvi, ki je eden izmed najzastuženejših voditeljev mladega katoliškega pokreta med hrvaško mladino. Mi mlademu gospodu doktorju in celi njegovi družini k vspehu najiskrenejše čestitamo in želimo prav mnogo sreče na pot; Slovence pa, ki bi imeli v Zagrebu posla v pravnih zadevah, opozarjamo tem potom na našega novega advokata gospoda dr. Stjep. Markulina.

Za Slomškovo slavnost, ki se vrši v nedeljo, dne 13. t. m. v mariborskem Narodnem domu, se delajo zelo obsežne in vestne priprave. To Slomškovo slavlje bo gotovo eno najlepših, kar se jih je vršilo letos širom Slovenije. Podružnici „Slovenske Straže“ se je posrečilo pridobiti izborne igralske in pevske moči, tako da bo slavlje gotovo vredno moža-velikana, v katerega proslavo je namenjeno. Nastop nežne mladine, ki se bo poklonila Slomšku, bo tudi nekaj zelo lepega in pristrčnega. Godba Glasbenega društva je priznana zelo dobra in se bo gotovo tudi v nedeljo izkazala. „Kdor svojih prednikov ne časti, njihov vrli naslednik biti vreden ni.“ Da nas ne bo zadela težka obsodba teh besed, pohitimo v nedeljo popoldne v Maribor počastiti spomin našega apostola!

Matica Slovenska svojim p. n. gospodom poverjenikom in članom in drugim. Matičine knjige za leto 1912 so že deloma tiskane, deloma gre njihov tisek h koncu, a članov se je priglasilo do sedaj ne navadno malo. Zato prosi Matica Slovenska vse tiste mnogoštevilne gospode poverjenike, ki še do zdaj niso pobrali in poslali udnine za tekoče leto 1912, naj to nemudoma store. Enako prosi Matica Slovenska vse p. n. gospode prejšnje člane, ki ji pošiljajo udnino direktno, naj se je kmalu spomnijo. Vabi pa tudi vse tiste, ki še niso njeni udje, naj pristopijo v krog njenih članov. Udnina znaša letno za Slovence 4 K, za Hrvate 3 K. Plačuje se naprej. Knjižni dar bo, zlasti kar se tiče beletrije, za leto 1912 jako bogat.

Bora v Trstu. Pretečeno soboto, dne 5. t. m., je razsajala v Trstu in okolici grozna bora, ki je povzročila več nesreč. Bora je prevrgla neki tovorni voz in je vrglo voznika s tako silo ob tla, da si je lobanjo razbil in kmalu nato izdihnil.

Za „Slovensko Stražo“ je darovala gospa Vidmar Alojzija v Mariboru lepo število obrablenih poštnih znamk. Hvala lepa.

Občna zbor „Slovenske Straže“ in S. K. S. Z. v nedeljo, dne 13. t. m. v Mariboru obetata biti zelo sijajna. Od povsod prihajajo glasovi, da pridejo v nedeljo, dne 13. oktobra, v Maribor v obilnem številu vsi zavedni močje in mladeniči, vse za vse dobro vnete žene in mladenke! Vseposvôd vlada za našo nedeljsko prireditve največje zanimanje. In v častnem številu nas posetijo ta dan tudi bratje Korošci in bratje iz vojvodine Kranjske. Upajmo, da bomo imeli priliko pozdraviti v svoji sredi tudi zastopnike iz solnčne Goriške. Združena Slovenija bo manifestirala v nedeljo v Mariboru, da hočemo ostati Slovenci sami gospodari na lastnih tleh ter da hočemo braniti to zemljo z lastnimi močmi in z uma svetlim mečem.

Štajersko.

Maribor. Mariborska gimnazija s svojimi 17 razredi nima več dovolj prostora v svojem novem, še-le 28 let starem poslopju. S tekočim šolskim letom sta nastanjena dva razreda izven poslopja. Srečen slučaj je hotel, ča sta v knezoškofijskem deškem semenišču, ki leži preko ulice nasproti gimnaziji, prosti dve sobi, ki jih je gimnazijsko ravnateljstvo najelo za učne svrhe. Z izredno ustrežnostjo je dal omenjeni sobi knezoškofijski ordinarijat in vođstvo semenišča na razpolago. Iz vsega sledi, da bo treba k gimnaziji prizidati. Kakor slišimo, so dotični načrti že predloženi.

Mariborske drobne novice. Prva predstava v slovenskem gledališču, ki se je vršila v nedeljo, 6. oktobra, je dobro izpadla. Igralci so se vrlo potrudili in občinstvo je bilo zadovoljno. Radi pomanjkanja prostora več prihodnjic. — Dr. Pivko in Kežar sta bila v nedeljo v Celju izvoljena v vođstvo liberalne stranke. To sta sedaj glavna stebra liberalcev v Mariboru. Kje je neki ostal dr. Rosina? — Za občinske volitve vladajo v nemškem taboru velikanske zmede. Drenjanje kandidatov je občudovanja vredno. Že „Marburgerca“ jih je začela odklanjati.

Vurberg. Na gostiji Franca Kroisl in Antonije Toplak ter Antona Kacjan in Julijane Toplak je nabral Anton Fanel, organist, 3 K za „Slovensko Stražo.“

Hoče. Orli, Dekliška zveza, Bralno društvo in podružnica „Slovenske Straže“ napravijo v nedeljo, dne 13. oktobra, izlet v Maribor na občni zbor „Slovenske Straže“ in Slomškovo slavnost v Narodnem domu. Naj nobeden ne manjka!

Ptuj. Telovadni odsek Orel v Ptujju vabi na svoj prvi občni zbor, ki se vrši v samostanu v nedeljo, dne 13. oktobra, po večernicah, vse brate, častite gospode in podporne člane ter vse prijatelje. Pridite polnoštevilno!

Sv. Lenart v Slovenskih goricah. Znani šentlenartski liberalni dopisun „Narodnega Lista“ si je v zadnji številki tega časopisa če ne neposredno, pa gotovo posredno, privoščil našega poslanca gospoda Roškarja ter se nad njim huduje, zakaj da ne vpelje avtomobila in telefona k Sv. Barbari, k Sv. Antonu, k Sv. Ani na Krembergu in ne vem, kakšne zveze še zahteva. Seveda, liberalni dopisnik bi se rad udobno in po ceni vozil po raznih opravkih, ki masno nesejo, ne pomisli pa, koliko bi moral ubogi kmet za to zopet plačevati, ker bi se morale okrajne ceste razširiti. In koliko nesreč se zgodi celo na širokih državnih cestah, kaj bi pa še le bilo na ozkih okrajnih? Edino res v cellem dopisu je, da je okrajni zastop, me pa poslanec Roškar, sklenil, da se prepove avtomobilom vožnja po cestah okraja Sv. Lenart v Slovenskih goricah in to tudi popolnoma upravičeno z ozirom na mnoge nezgode, na ozkost cest in ker se v šentlenartski okraj še do danes ni noben prometni ali gospodarstvo na kakoršenkoli način pospešujoči avtomobil pripeljal; za avtomobile, katerih posestniki se pa le za zabavo pripeljejo v naš okraj, pa mi ne bomo delali novih cest. Ako se pa liberalna gospoda hoče elegantno in nobel voziti, pa naj si za svoje avtomobile sama zida ceste. Naš ubogi kmet še niti najbolj potrebnih cest nima. Kar se pa telefona tiče, naj se dopisnik obrne na naslov gospoda dr. Goriškega, kateri je celo to zadevo prevzel, a jo s svojim nerodnim postopanjem že iz začetka zavozil s tem, da je hotel kar meni nič tebi nič nekatere interesente pri priglaševanju opustiti. Zato se je pa tudi zgodilo, da že imajo telefon pri Sv. Jakobu, ki je mnogo manjši kraj ko Sv. Lenart, a Sv. Lenart bo pa še morda dolgo časa čakal inanj. Dopisniku „Narodnega Lista“ pa svetujemo, naj si kar hitro naroči en eroplan ter odleti tja, od koder je prišel, ako se mu še vedno toži po avtomobilu. — Konjerejec.

Sv. Lovrenc v Slov. goricah. Katoliško izobraževalno društvo ima v nedeljo, dne 13. oktobra, popoldne po večernicah Slomškovo slavnost in sicer: razne deklamacije, govori in pa petje. Pridite mnogoštevilno!

Dravska dolina. Iz Lembaha, Bistrice, Selnice, Ruš, Sv. Lovrenca, Ribnice, Remšnika, Vuzenice in še drugih krajev bodo prihitali v nedeljo vrli slovenski močje in mladeniči, žene in dekleta v Maribor. S številno udeležbo hočejo pokazati ravno oni, ki prebivajo na najsevernejši mejni črti, da se ne vstrašijo vseh še tako silnih sovražnih napadov, da se ne vdaajo in hočejo živeti. Dravska dolina je in ostane slovenska, to bo pokazala tudi prihodnja nedeljo!

Žiče. Na večstransko željo bo tukajšnje bralno društvo ponovilo gledališko igro „Tri sestre“ v nedeljo, dne 13. oktobra, po večernicah popoldne v posojilniških prostorih v Žičah štev. 42.

Jarenina. Prihodnja nedeljo sodelujemo Jareninčani pri veliki Slomškovi prireditvi v Mariboru v Narodnem domu. Vsi zavedni Jareninčani in pa Jareninčanke, ki spoštujete Antona Martina Slomška, v nedeljo, dne 13. oktobra, v Maribor na Slomškovo slavnost!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Naše društvo in mladinske zveze pojejo v nedeljo, dne 13. t. m., v Maribor na občni zbor „Slovenske Straže“ v Narodni dom in na Slomškovo slavnost. Kdor more, se nam naj pridruži!

Gomilsko. Dekliška zveza za čekanijo Braslovče ima v nedeljo, dne 13. oktobra, ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih na Gomilskem svojo odborovo sejo.

Ljutomer. (Iz okolice.) V predzadnji številki „Nerodnega Lista“ sem slučajno našel članek, katerega je napisal nam dobro znani gospod in velik liberalcec. Ne ugaja mu gospodarstvo naše posojilnice — tudi ga peče, da se je dovolil rezervni fond Salezijanskemu zavodu v Veržeju, v svrhu naprave kmetijske šole, katera bo velik blagor za našo muropoljsko mladino! Nadalje ta gospod iz gornjega nadstropja vidi, da bo „klerikalnega gospodarstva“ pri naši posojilnici kmalu konec ter pozivlje na vse moči svoje pristaše, da naj odstopijo od te klerikalne posojilnice ter si naj postavijo „svoje ognjišče“! Dragi gospod liberalcec! Le tiho in počasi, ča stopinja se ne glasi; pa saj imaš itak na čevljih na peti „gumi“, mesto evekov, katere pač navadno mi kmetje nosimo, kadar pridemo v posojilnico vlagat deleže, ali plačat obresti! Jaz bi samo toliko svetoval: „Mi kmetje že nestrpnost čakamo, da bi odstopili taki liberalci, kateri nas ne morejo pustiti pri miru. Potem naredi naša posojilnica vsaj enkrat „kšeft“ in bo imela lep mir pred takimi gospodi liberalci, od katerih nima nobene koristi. Da pa tudi vi, gospodje, naredite srečo v loteriji, si lahko že jutri naročite enega „Pufhalterja“; potem nimamo mi klerikalci nič proti temu, ako si vi kje v bližini postavite svoje „gnojišče“, kamor boste nosili svoje laži! Nas „klerikalce“ pa pustite pri miru, drugači Vam pokažemo, kje mesec zahaja. Pika. — Že dolgo let ud posojilnice.

Novacerkev. Izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 13. oktobra, ob 3. uri popoldne Slomškovo slavnost v društvenih prostorih. Na vspredu je slavnostni govor, deklamacije, petje in igra „Dr. Vsezna in njegov sluga.“

Pridobivajte nove naročnike!

Novost! Novost!
DEŽNE PLAŠČE

iz popolnoma nepremočljivega lodna velblodje dlake, srednje in temnosive, kakor tudi črne barve,

s kapuco in rokavi

zelo praktične in priporočljive za popotnike, izdeluje po ceni in dobro iznajditelj in izdelovalec

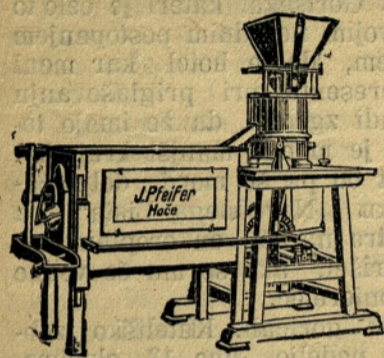
Josip Macuh,

Modna trgovina za gospode,

Stolna ul. 5. MARIBOR Stolna ul. 5.

Pri naročilu zadostuje navedba dolžine, prsne širine in barve. Cene so zmerne (od K 20.— naprej) in se ravna po velikosti in kvaliteti. 204

Novost. Ročni mlin! Novost.

Zraven slike od mene iznajdene mline stavim v šestih različnih velikostih za roko, gepelj, vodno ali motorno moč. — Prva in druga velikost je najbolj priporočljiva za manjše kmetije, srednja za veleposestvo in večja za obrt. Pripomni se pa, da manjši mlini ravno tako dobro meljejo kakor veliki, ker ima vsak mlin štiri pajtlje, in sicer en svilnat za fino pšenično moko dva za različne krušne moke in eden za gris. Kamenje si vsak kmet lahko sam z klepalom izoštiri, kakor pri vsakem navadnem vodnem mlinu. — V začetku si seveda ne zna vsak dobre moko napraviti, kdor ni v mlinarski obrti izučen, se mora polagoma privaditi. Cene so pri sedajnih dragih razmerah tako nizko nastavljene, da je mogoče vsakemu, tudi najmanjšemu kmetu si tak mlin naročiti. V sedanjem razburjenem času, ki kmeta stiska od vseh strani in mu je ustrezno, če si zamore sam pomagati, je priporočljivo, da bi kmečke posojilnice, kmečke in strojne zadruge nakupile primerne mline v večjem številu po nižji ceni in jih razdelile med kmete proti polajšanemu vplačevanju.

Spričevalo:

Rakovnik, 13. febr. 1912.

Centeni gospod!

Naznamim Vam, da sem iskal po vseh tovarnah mlin, pa takega nisem mogel dobiti kakor je Vaš. Človek ga more z roko vrteti pa naredi boljšo moko kakor vodni mlin. Kako nebi bili zadovoljni, ker ga vsak šolarski otrok lahko goni. V dveh urah zmelje mernik žita. Jaz sem prav zadovoljen s tem mlinom, kakor tudi vsi drugi, katerim ste ga poslali. Dragi gospod, jaz ga vsakemu kmetu priporočam. Srčni pozdrav! Štefan Colarič, Rakovnik št. 5, z. p. Št. Jernej na Dolenjskem (Kranjsko). 444

Centni se razpošiljajo brezplačno in poštnine prosto.

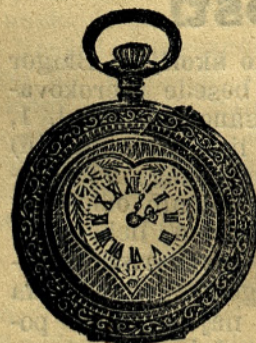
Franc Pleteršek
Maribor, Koroška
Zaloga
cesta 10. pohištva

Bogata zaloga poliranega, medlo poliranega pohištva iz trdega in mehkega lesa za spalnice, obednice, za kuhinjsko pohištvo, zaloga divanov, podstavk, žimnic, stolov in ogledal, otročjih postelj iz železa po zelo nizkih cenah. 83

Vsi, ki ste skrbni možje in očetje!

Ali hočete vsaj 10 vinarjev na teden žrtvovati za svojo oziroma za prihodnost svojih otrok?

Potem pišite „Slov. Straži“ v Ljubljani po knjižico g. župnika Haaserja o ljudskem zavarovanju, ki se vsakomur dopošlje popolnoma zastonj.

Svoji k svojim

Priporoča se največja in najcenejša svetovna priznana slovenska trgovina

Rafael Salmič

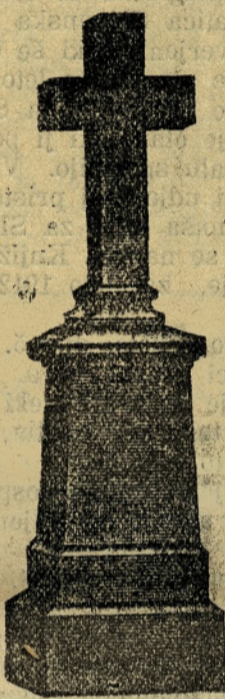
v Celju, Narodni dom.

Ogromna zaloga vsakovrstnih pravih švicah skih in slatnine srebrnine in optičnih predmetov.

Najnižje cene! Postrežba točna! Mal dobček! Dobro ime!

Razpošiljanje blaga po vseh delih sveta. Vsak Slovenec zahteva moj novi veliki cenik, katerega dob zastonj in poštnine prosto. Ni tisoče zahvalnih pism sem prejel vesled dobre in poštene postrežbe.

Somišljeniki — zahtevajte v gostilnah in trgovinah list „Straža“.

Prva južno-štajerska kamnoseška družba v Celju.

Žaga, brusi in struže s strojnim obratom. :: Zavod za graviranje črk. :: Izvrtuje nagrobne spomenike in vsa monumentalna in stavbena dela iz tu- in inozemskega materiala. :: Plošče za pohištvo iz raznobarnega marmorja. :: Velika zaloga izgotovljenih nagrobnih spomenikov. :: Najnižje cene. :: Kulantni plačilni pogoji. :: Naročila se izvršujejo točno. :: Ceniki in stroškovni proračuni brezplačno.

Brzojavke: Kamnoseška družba :: Celje.

V lastnem interesu zahtevajo gospodinje pri nakupu izrečno: pravi Franck z kavnim mlinčkom. Zelo se svetuje, da se takoj prepričamo, če li ponujeni nam zavoječ ali zavoječ tudi resnično nosi „kavni mlinček“ kot jamstvo pristne kakovosti. — Tovarna v Zagrebu.

Hotel Trabesinger
v Celovcu
Velikovška cesta

št. 5

Veliko dvorišče za vozove in tri hlevi za konje. — V tem hotelu najdete vsak dan prijetno slovensko družbo. Velike dvorane za shode in veselice.

Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus.

Lojzka in Pepca Leon.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Stolna ulica števil. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4¹/₂% proti tri mesečni odpovedi po 4³/₄%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsacega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5%, na vknjižbo sploh po 5¹/₂%, na vknjižbo in poroštvo po 5³/₄% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitve gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 K. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopold. in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne, izvemši praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. uri dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.